

Інструкція № 80

3 охорони праці для електрика

1. Загальні положення.

1.1. Інструкція з охорони праці для електрика під час ремонту і обслуговуванню електроустаткування (далі - Інструкція) розроблена на підставі законодавства України про охорону праці, правил безпечної роботи з інструментом та пристроями і є нормативним документом в межах навчального закладу.

1.2. Під час роботи працівник проходить:

- навчання безпеки праці по діючому устаткуванню кожні 2 роки, а по новому обладнанню – у мірі його надходження на місце роботи, але до моменту пуску цього устаткування в експлуатацію;
- перевірку знань безпеки праці (на роботах із підвищеною небезпекою) – щорічно;
- перевірку знань по електробезпеці (при використанні устаткування, що працює від електричної мережі) – щорічно.

Повторний інструктаж з безпеки праці на робочому місці працівник повинний проходити один раз на 3 місяці.

2. Вимоги безпеки до початку роботи.

2.1. Перед початком роботи електрик зобов'язаний:

- одержати завдання і пройти інструктаж на робочому місці по специфіці виконуваної роботи.

2.2. Після одержання завдання в керівника робіт і ознайомлення, у разі потреби, із заходами наряду – допуску електрик зобов'язаний:

- підготувати необхідні засоби індивідуального захисту, перевірити їхню справність;
- перевірити робоче місце й підходи до нього на відповідність вимогам безпеки;
- підібрати інструмент, устаткування і технологічне оснащення, необхідні при виконанні роботи, перевірити їхню справність, відповідність вимогам безпеки;
- ознайомитися із змінами в схемі електропостачання споживачів і поточними записами в оперативному журналі.

2.3. Електрик не повинен приступати до виконання робіт при наступних порушеннях вимог безпеки:

- несвоєчасному проведенні чергових іспитів основних і додаткових засобів захисту або закінченні терміну їхньої експлуатації, установленого заводом – виготовлювачем;
- недостатньо освітленості при захарашченості робочого місця.

Виявлені порушення вимог безпеки повинні бути усунуті власними силами до початку робіт, а при неможливості зробити це електрик, зобов'язаний повідомити про них відповідальному керівнику робіт.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

3.1. Електрик зобов'язаний виконувати роботи при дотриманні наступних вимог безпеки:

- заявити про необхідні відключення і вжити заходів, що перешкоджають подачі напруги до місця роботи внаслідок помилкового чи мимовільного включення комутаційної апаратури;

- накласти заземлення на струмоведучі частини;

- відгородити робоче місце інвентарними огороженнями і вивісити попереджувальні плакати;

- відключити за допомогою комутаційних апаратів або шляхом знаття запобіжників струмоведучі частини, на яких проводиться робота, чи ті, до яких доторкаються при виконанні роботи, чи відгородити їх під час роботи ізолюючими накладками (тимчасовими огороженнями);

- ужити додаткових заходів, що перешкоджають помилковій подачі напруги до місця роботи при виконанні роботи без застосування переносних заземлень;

- на пускових пристроях, а також основах запобіжників вивісити плакати «Не включати – працюють люди!»;

- на тимчасових огороженнях вивісити плакати або нанести попереджувальні написи «Стій – небезпечно для життя»;

- перевірку відсутності напруги робити в діелектричних рукавичках;

- затискачі переносного заземлення накладати на струмоведучі частини, що заземлюються, за допомогою ізолюваної штанги із застосуванням діелектричних рукавичок;

- при проведенні робіт на струмоведучих частинах, що знаходяться під напругою, користуватися тільки сухими й чистими ізолюючими засобами, а також тримати ізолюючі засоби за ручки – захоплення не далі обмежувального кільця.

3.2. Зміну плавких установок запобіжників при наявності рубильника варто робити при знятій напрузі. При неможливості зняття напруги (на групових щитках, зборках) зміну плавких уставок запобіжників допускається робити під напругою, але при відключеному навантаженні.

Зміну плавких уставок запобіжників під напругою електрик повинен робити в захисних окулярах, діелектричних рукавичках, за допомогою ізолюючих кліщів

3.3. Перед пуском устаткування, тимчасово відключеного за заявкою не електротехнічного персоналу, варто оглянути його, переконавшись в готовності до приймання напруги і попередити працюючих на ньому про майбутнє включення.

Приєднання й від'єднання переносних приладів, що вимагають розриву електричних ланцюгів, що знаходяться під напругою, необхідно робити при повному знятті напруги.

3.4. При виконанні робіт на дерев'яних опорах повітряних ліній електропередачі електрику варто використовувати пазури і запобіжний пояс.

3.5. При роботі в електроустановках необхідно застосовувати справні електрозахисні засоби:

- основні (ізолюючі штанги, що ізолюють і електровимірювальні кліщі, покажчики напруги, діелектричні рукавички);

- додаткові (діелектричні боти, коврики, переносні пристрої, що заземлюють, ізолюючі підставки, огорожувальні пристрої, плакати і знаки безпеки).

3.6. Роботи в умовах із підвищеною небезпекою варто здійснювати вдвох випадках:

- із повним чи частковим зняттям напруги, виконаної роботи з накладенням заземлень (від'єднання й приєднання ліній до окремих електродвигунів, переключення на силових трансформаторах, роботи у середині розподільних пристроїв) ;
- без зняття напруги, що не вимагає установки заземлень (електричні іспити, виміри, заміна плавких установок запобіжників і т.і.);
- із приставних драбин і риштування, а також там, де ці операції по місцевих умовах утрудненні;
- на повітряних лініях електропередачі.

3.7. Вимір опору ізоляції мегаметром варто здійснювати тільки на цілком знеструмленій електроустановці. Перед виміром варто переконатися у відсутності напруги на випробувальному устаткуванні.

3.8. При обслуговуванні освітлювальних мереж електрики зобов'язані виконувати наступні вимоги:

- заміну запобіжників і перегорілих ламп новими, ремонт освітлювальної арматури й електропроводки здійснювати при знятій напрузі в мережі й у світлий час доби;
- чищення арматури й заміну ламп, укріплених на опорах, здійснювати після зняття напруги і вдвох з іншим електромонтером;
- установку й перевірку електролічильників, включених через вимірювальні трансформатори, проводити вдвох з електриком, що має кваліфікаційну групу по електробезпеці не нижче IV;
- при обслуговуванні світильників з авто підйомників чи інших пересувних засобів підняття застосовувати пояса запобіжні й діелектричні рукавички.

3.9. При регулюванні вимикачів і роз'єднувачів, з'єднаних із проводами, електрикам варто вжити заходів, що попереджають можливість непередбаченого включення приводів сторонніми особами або їхнього мимовільного включення.

3.10. У процесі роботи електрику забороняється:

- переставляти тимчасові огороження, знімати плакати, заземлення і проходити на територію обгородження ділянок;
- застосовувати покажчик напруги без повторної перевірки після його падіння;
- знімати огороження виводів обмоток під час роботи електродвигуна;
- користуватися для заземлення провідниками, не призначеними для цієї цілі, а також приєднувати заземлення шляхом скрутки провідників;
- застосовувати струмовимірювальні кліщі з винесеним амперметром, а також нагинатися до амперметра при відліку показань під час роботи з струмовимірювальними кліщами;
- доторкатися до приладів, опор, проводів і вимірювальним трансформаторам під час вимірів;
- робити виміри на повітряних лініях або троях, стоячи на сходах;
- застосовувати при обслуговуванні, а також ремонті електроустановок металеві сходи;
- користатися при роботі під напругою ножівками, напилками, металевими метрами і т.і.;
- застосовувати автотрансформатори, дросельні катушки і реостати для одержання понижуючої напруги;
- користатися стаціонарними світильниками в якості ручних переносних ламп.

4. Вимоги безпеки після роботи.

4.1. Після закінчення ремонтних робіт, що виконувались з повним або частковим відключенням напруги, електрик повинен привести електроустановку в стан повної готовності до подачі на неї напруги.

Перед пуском виробничого обладнання необхідно перевірити правильність положення рукояток і кнопок управління.

4.2. Після підключення електрообладнання в мережу електрик зобов'язаний опробувати в присутності робітників, що обслуговують це обладнання, роботу електропривода і його відключеного обладнання, пересвідчитись у справності заземлення (занулення) і передати підключене обладнання в роботу.

4.3. Після закінчення робіт, що виконуються за розпорядженням електрик повинен повідомити про їх виконання особу, яка віддала розпорядження і зробити запис в експлуатаційному журналі.

4.4. Після відключення електроустановки у зв'язку з закінченням робочої зміни на головному щиті рукоятка рубильника повинна бути знята або закрита на замок в положенні «відключено».

4.5. Після закінчення робочої зміни електрик зобов'язаний:

- перевірити наявність і цілісність технічної документації, електрозахисних засобів, інструменту, попереджувальних плакатів, вимірювальних приладів, резервних електроматеріалів і обладнання;

- перевірити зроблені за час чергування записи в експлуатаційному журналі чергування. Слід звертати увагу на те, чи зроблені записи про виведення з експлуатації (відключення) електроустановок через їх несправність, а також записи про незавершені на кінець зміни роботи з ремонту або профілактичного обслуговування електроустановок;

- ознайомити змінника з технічним станом електроустановок, що використовуються, зробити запис в оперативному журналі про закінчення чергування, вказавши свою кваліфікаційну групу, прізвище, дату, час і поставити підпис.

4.6. Прибрати інструмент, прилади, пристрої у відведене для них місце.

4.7. Зняти спецодяг, захисні, запобіжні засоби і пристрої, очистити їх від пилу, іншого бруду та віднести у відведене для зберігання місце, переодягтися; **забороняється** зберігати чистий (домашній) та робочий одяг в одній шафі.

4.8. Вимити обличчя і руки водою з милом.

4.9. Повідомити особу, відповідальну за електрогосподарство, або іншу посадову особу університету про всі несправності та дефекти, що мали місце під час роботи.

4.10. Привести в порядок майстерню, робоче місце. Сміття, залишки проводів, броне шлангів і т.і. прибрати в контейнер для сміття.

4.11. Для прибирання робочого місця, технологічного устаткування повинен надаватися необхідний час в кінці зміни.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. При виникненні аварійної ситуації яка може викликати пожежу, вибух, або нещасний випадок, треба негайно припинити роботу.

5.2. Огородити небезпечну зону, не допускати сторонніх осіб.

5.3. Повідомити про те, що сталося керівника робіт.

5.4. Якщо обстановка не загрожує життю і здоров'ю працівників і не веде до розширення аварії, то її слід зберегти такою, якою вона була на момент події.

5.5. У випадку пожежі необхідно:

- викликати пожежно – рятувальну службу за телефоном 101;

- вжити заходів з тушіння возгорання протипожежними засобами що, маються у наявності (вогнегасник, пісок). Електропроводку та електроустановки гасити тільки вуглекислотними та порошковими вогнегасниками;

- організувати зустріч пожежних машин та інформувати пожежних про місцезнаходження гідрантів, колодязів та інших засобів пожежогасіння.

5.6. При нещасних випадках (забиттях, падіннях, порізах, електротравмах) , а також у випадках раптового захворювання необхідно:

- усунути дію на організм шкідливих факторів, які загрожують здоров`ю і життю потерпілого (звільнити від її дії електричного струму, винести із зараженої території, загасити одяг, що горить тощо);

- надати потерпілому першу (долікарську) допомогу, викликати швидку допомогу за номером 103;

- допомога потерпілому, надана не медичним працівником, не повинна замінити допомогу з боку медичного персоналу і повинна надаватися лише до прибуття лікаря;

- конкретні дії щодо надання першої допомоги потерпілому під час різних уражень описані в Інструкції з надання першої (долікарської) допомоги, яка вивчається під час проходження первинного і подальших інструктажів з питань охорони праці.

Головний інженер _____ Перегуда А.В.

Провідний інженер
енергетик _____ Рябоконь С.О.

Інженер з ОП 1 категорії _____ Завадовська Г.В.

Начальник юридичного
відділу _____ Лаврентьева Ю.В.